

*Гордасевич Віолетта Ігорівна,
Національний університет "Острозька академія"*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядаються методи перекладу англійських неологізмів пов'язаних із науково-технічним прогресом.

Ключові слова: *неологізм, переклад, еквівалент.*

The article is devoted to methods of translation of English neologisms connected with scientific and technical revolution.

Key words: *neologism, translation, equivalent.*

В умовах науково-технічного прогресу, який охоплює нові галузі та явища суспільства, надзвичайно зростає роль перекладу неологізмів як засобу, що обслуговує економічні, суспільно-політичні, наукові, культурно-естетичні та інші відносини народів.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю перекладу неологізмів, які виникають як наслідок науково-технічного прогресу. Загальновідомим є той факт, що велика кількість нових слів з'являється до вжитку щоденно, що призводить до необхідності їх вивчення, опису та адекватного перекладу.

Матеріалом дослідження слугувала суцільна вибірка неологізмів (1000 слів) із он-лайн словників, "The Longman Register of New Words", "The Oxford Dictionary of New Words", та он-лайн газета "Independent" (2009-2011 р.).

Джерельна база. Питанню еволюційних процесів у мові присвячено низку наукових праць, серед яких дослідження О. С. Кубрякової, Ю. О. Жлуктенка, М. Д. Степанової, Ю. А. Зацного, І. В. Андрусак, Г. А. Міклашевської та ін.

У дослідженні використовувалися такі **методи** – метод системного підходу (дослідження неологізмів у сфері комп'ютерних технологій у сучасній англійській мові та варіація способів їх перекладу)

та метод аналізу та синтезу (визначення часової конотації новизни неологізмів останніх десятиліть та способи їх творення).

Лексична система галузі інформаційних технологій має динамічний характер, про що свідчить виникнення нових лексичних утворень для позначення інноваційних розробок у цій галузі. Тому надзвичайної актуальності набуває вивчення способів перекладу англійських неологізмів на українську мову. Дослідження показує, що при перекладі комп'ютерних термінів використовуються наступні способи:

- 1) транслітерація (транскрипція);
- 2) калькування;
- 3) експлікація;
- 4) переклад на основі аналогії (із застосуванням стандартної лексики в межах відмінної конотації).

Шляхом *транслітерації* або *транскрипції* було запозичено такі терміни, як *chat* (чат), *hacker* (хакер), *printer* (принтер), *file* (файл), *site* (сайт), *driver* (драйвер) та ін. [4:125]

Під *калькуванням* розуміють переклад частин іншомовного слова (складного, похідного або словосполучення) з подальшим складанням елементів в одне ціле. Прикладами калькування є переклад таких термінологічних словосполучень, як: *access code* – код доступу, *autorepeat* – автоматичний повтор, *absolute disc read* – абсолютне зчитування з диску [2:109].

Одним з поширених способів перекладу комп'ютерних термінів, що використовується задля адекватного відбиття семантики терміну, є *експлікація*. Експлікація полягає у поясненні нового терміну засобами, що існують у мові перекладу. Особливо ефективним даний засіб є при перекладі багатокомпонентних словосполучень, елементи яких не мають у мові перекладу відповідних еквівалентів. Напр., *Random Access Memory* – запам'ятовуючий пристрій з вільною вибіркою, *cache hit* – успішний пошук у кеш-пам'яті [1:115].

ЛО англійської мови розвивають нові значення задля позначення нових понять та об'єктів. Прикладами функціонування ЛО у новому лексико-синтаксичному варіанті є такі терміни, як *multiplication* – арифметична операція, що виконується процесором, *menu* – список команд, *program* – комп'ютерна програма (*переклад на основі аналогії*).

Таким чином, актуальність вивчення та опису неологічних одиниць зростає, і при перекладі неологізмів іншими мовами безпо-

середня увага звертається на їх структуру та наявність еквівалентів-відповідників у мові перекладу. В залежності від цих чинників, використовуються такі способи перекладу неологізмів як транслітерація, калькування, експлікація, та переклад на основі аналогії.

Література:

1. Андрусак І. В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: Автореф. дис. канд. філол. наук. – К., 2003. – 15 с.
2. Зацний Ю. А., Пахомова Т. О. Мова і суспільство: Збагачення словникового складу сучасної англійської мови. – З. : ЗДУ, 2001. – 243 с.
3. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. – М. : Международные отношения, 1974. – С. 45
4. The Longman Register of New Words, – М. 1990.